

Reinigingsplan

Inventarisatie en afstemming van
reinigingsactiviteiten

Gemeente Alphen aan de Rijn

projectnummer 459812.100
definitief
28 oktober 2020

Reinigingsplan

Inventarisatie en afstemming van reinigingsactiviteiten

Gemeente Alphen aan de Rijn

projectnummer 459812.100

definitief revisie 1.0
28 oktober 2020

Auteurs

Thijs van Berkel
Tim Bulk
Mark van den Kieboom

Opdrachtgever

Gemeente Alphen aan den Rijn
Stadhuisplein 1
2405 SH ALPHEN AAN DEN RIJN

Alphen aan den Rijn

datum vrijgave	beschrijving revisie 1.0
28-10-2020	definitief

goedkeuring
M.J.A. van den Kieboom

vrijgave
R.P.D.M. van Hoek

Inhoudsopgave

Blz.

1	Aanleiding en doel	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Scope	1
1.4	Leeswijzer	1
2	Kaders en ontwikkelingen	2
2.1	Wettelijke kaders voor reiniging	2
2.2	Ontwikkelingen in werkveld	3
3	Scope & huidige situatie	5
3.1	Gebied & arealen	5
3.2	Kwaliteit/staat van de reiniging	7
3.3	Beschikbare FTE's, middelen en budgetten	8
4	Productbladen reiniging	9
4.1	Aanpak met productbladen	9
4.2	Overzicht benodigde middelen	10
4.3	Confrontatie benodigde en beschikbare middelen	10
5	Advies & verbeterpunten	12

Bijlagen

Bijlage 1: Productbladen reinigingsplan

Bijlage 2: Benodigde inzet per wijk

1 Aanleiding en doel

1.1 Aanleiding

De gemeente Alphen aan den Rijn wil de openbare ruimte planmatig en op een efficiënte wijze in stand houden. Een onderdeel van dit beheer is het reinigen van de openbare ruimte. Momenteel vinden diverse reinigingstaken plaats, waarvan de huidige werkwijze nog onvoldoende in beeld is gebracht en vastgelegd.

1.2 Doel

De gemeente Alphen aan den Rijn heeft tot doel met dit reinigingsplan de werkzaamheden binnen het werkveld 'Reiniging en onkruidbeheersing openbare ruimte' scherper vast te leggen en daarbij meer focus en structuur aan te brengen. Door het verzamelen van de informatie over de huidige werkwijze voor de diverse taken en producten van de reiniging ontstaat een beeld van de huidige aanpak en op welke vlakken verbetering mogelijk is en gewenst is van onder andere takenpakket, planning en inzet. Voorliggend reinigingsplan en bijbehorende productbladen geven hieraan invulling.

1.3 Scope

Onderstaande onderwerpen en producten behoren tot de scope van dit reinigingsplan:

- Machinaal straatvegen
- Zwerfafval
- Drijfvuil
- Onkruid op verharding
- Afvalbakken (onderhoud én vervanging)
- Bijplaatsing, dump en stort
- Markten en evenementen
- Graffiti
- Meldingen en calamiteiten

Buiten de scope vallen:

- Inzameling en verwerking huishoudelijk en bedrijfsmatig afval
- Herstel en vervanging van containers, exclusief afvalbakken
- Exploitatie tractie (veegwagens, voertuigen, etc.)
- Reinigen van kolken
- Honden(poep)
- Zwerfafval in groen

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft de ontwikkelingen in het werkveld weer, waarbij tevens de wettelijke kaders worden beschreven. Hoofdstuk 3 gaat in op de scope van dit reinigingsplan, welke onderdelen tot dit plan behoren en welke onderdelen niet. Ook wordt de huidige situatie beknopt weergegeven. In hoofdstuk 4 gaat in op de bijgevoegde productbladen en de inhoud hiervan. De vervolgstappen en advies komen in hoofdstuk 5 aan de orde.

2 Kaders en ontwikkelingen

2.1 Wettelijke kaders voor reiniging

Wettelijke kaders

Er is geen wet die specifiek ingaat op het schoonhouden van de openbare ruimte. Wel heeft de gemeente een verantwoordelijkheid in de vorm van zorgplicht, om als beheerder te zorgen voor een veilig ingerichte openbare ruimte. Per thema geldt verschillende afzonderlijke wetgeving. Zo gelden landelijke wetten zoals de Wegenwet (risicoaansprakelijkheid, schuldaansprakelijkheid wegen), de Woningwet (graffiti) en de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (verbod op chemische bestrijdingsmiddelen tegen onkruid, zoals glyfosaat).

Richtlijnen voor het voorkomen en opruimen van zwerfafval kunnen volgens de wet milieubeheer (WM; artikel 10.25) in de Afvalstoffenverordening worden opgenomen.

Gemeentelijke kaders

De gemeente Alphen aan den Rijn heeft verschillende beleidsmatige kaders met betrekking tot het schoon houden van de openbare ruimte:

- Coalitieakkoord 2018-2022: Schone Buurtcoaches werken aan een schone wijk, geven het goede voorbeeld, werken aan gedragsverandering tegen zwerfafval;
- Programmabegroting 2020: In de programmabegroting staan enkele effect- en resultaatindicatoren benoemd als doelstelling in het beheer van de openbare ruimte. Zo wordt de tevredenheid van bewoners met het schoonhouden van de openbare ruimte begroot op rapportcijfer 7 en dient 95% van de MOR-meldingen afgedaan te worden binnen 5 dagen;
- Beheerkwaliteitsplan 2015: de openbare ruimte heeft het afgesproken niveau beeldkwaliteit. Kapitaalgoederen worden optimaal beheerd.
- Grondstoffenbeleid 2016: het afval wordt duurzaam ingezameld en verwerkt. Alphen aan den Rijn in 2025 100% afvalvrij;
- Rioolbeleidsplan: afvalwater wordt duurzaam ingezameld en afgevoerd, wateroverlast wordt voorkomen;
- Actieprogramma Duurzaamheid 2017: Zoveel als mogelijk duurzaam uitvoeren van beleidstaken. Verhogen afvalscheiding;
- Afvalstoffenverordening: In de Afvalstoffenverordening en het daarbij horende uitvoeringsbesluit heeft de gemeente Alphen aan den Rijn de lokale regelgeving vastgelegd ten behoeve van het voorkomen van zwerfafval en het faciliteren van afvalbakken om de openbare hygiëne te onderhouden. Middels de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) 2014 stelt de gemeente regels tegen het bekladden van openbare plaatsen of woningen.

De volgende gemeentelijke kaders staan centraal in het reinigingsplan:

- Wijkgericht werken: Centraal hierbij staat van buiten naar binnen werken (werkwijze), meer lokale zeggenschap voor inwoners, bijdragen aan toekomstbestendige en vitale buurten en inspelen op de veranderende samenleving. Onder andere door intern de betrokkenheid en verantwoordelijkheid over een gebied bij medewerkers te vergroten en door extern herkenbaar te zijn voor een wijk/dorp en het gesprek aan te gaan.

- **Programma Schone Buurtcoaches:** Een schone buitenruimte is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en afhankelijk van meerdere factoren. Een efficiënte operationele uitvoering op straat is een belangrijk onderdeel van het totale beleid om de openbare ruimte tot een prettige omgeving te houden. Naast reinigingsmaatregelen en handhavinginstrumenten zijn continue gedragsbeïnvloeding en educatie bewezen effectief bij de preventie van zwerfafval en overige vervuiling.
In de gemeente Alphen aan den Rijn wordt dit onderdeel van het Schoonbeleid ingevuld door de Schone Buurt Coaches. Door gedragsinterventies, participatiebevordering, acties en informatie worden inwoners en ondernemers gestimuleerd om gewenst gedrag te vertonen in de gezamenlijke ruimte: 'schoon' is de norm. Andere belangrijke doelgroepen die de Schone Buurt Coaches actief opzoeken zijn leerlingen van basis- en middelbare scholen en leden van sportclubs en verenigingen. Door (zwerf)afvaleducatie en speelse programma's worden de kinderen gestimuleerd om 'schoon heel gewoon' te vinden en zich als zodanig te gedragen.
Voor een succesvol Schoonbeleid is het van belang om al deze factoren (reiniging, gedragsbeïnvloeding, participatie, communicatie en handhaving) als complementaire instrumenten in te zetten.

2.2 Ontwikkelingen in werkveld

Schoon gedrag stimuleren

Een groot deel van het zwerfafval in de buitenruimte ontstaat doordat mensen afval buiten op de grond gooien. Het voorkomen van zwerfafval op te lange termijn is gebaat bij een aanpak bij de bron: een aanpak gericht op gedragsverandering. Steeds meer gemeenten verschuiven de zwerfvalaanpak van reactief (opruimen van zwerfafval) naar proactief en preventief (voorkomen van zwerfafval) en maken gebruik van gedragsveranderingsmethodieken. Voorbeelden zijn het vergroten van de zichtbaarheid van afvalbakken door deze een felle kleur te geven of een bloemperkje aanleggen rondom een ondergrondse container om bijplaatsing tegen te gaan.

Onkruidbestrijding in de openbare ruimte

Na de invoering van Europese regelgeving is het sinds maart 2016 in Nederland niet meer toegestaan om als beheerder gebruik te maken van chemische bestrijdingsmethodieken tegen onkruid (zoals glyfosaat). Sinds deze ontwikkeling wordt er steeds meer gebruik gemaakt van borstelen en thermische methoden zoals hete lucht, stoom, infrarood of branders om het onkruid te beheren. Deze wijziging heeft ook consequenties voor de wijze en omvang van de benodigde inzet en kosten.

Participatie

Bewoners worden steeds mondiger en stellen meer eisen aan de buitenruimte. De buitenruimte is er ten slotte voor de bewoners als hun leefomgeving. Het betrekken van bewoners en gebruikers bij de openbare ruimte geeft hen niet alleen de kans om inbreng te leveren maar ook om zich betrokken te voelen bij de buitenruimte. Betrokkenheid faciliteert eigenaarschap en verantwoordelijkheidsgevoel, welke essentieel zijn voor milieubewust gedrag in de buitenruimte. Het is dus niet alleen positief voor de bewoners om te participeren in de buitenruimte maar ook voor de gemeente om de buitenruimte schoon te houden en milieudoelstellingen te behalen.

Zo ondersteunt de gemeente Alphen aan den Rijn burgerinitiatieven om de openbare ruimte te vergroenen, te 'ontstenen' of om water op te slaan in de bodem en op daken. Ook stimuleert de

gemeente vrijwilligers die de buitenruimte schoonhouden (opschoonvrijwilligers) en betreft scholen en verenigingen bij de zwerfafvalaanpak middels de Schone Buurtcoaches.

Duurzaam afvalbeheer en circulariteit

De overheid werkt samen met het bedrijfsleven om de Nederlandse economie in 2050 volledig te laten draaien op herbruikbare grondstoffen, vanuit het Rijksbreed programma 'Nederland circulair in 2050'. Het slim en efficiënt omgaan met grondstoffen en materialen staat in lijn met het voorkomen van zwerfafval. Door de gemeente opgeruimd zwerfafval kan niet worden gerecycled, waardoor waardevolle grondstoffen verloren gaan. In de reiniging- en zwerfafvalaanpak van een gemeente dient daarom scheidingsgedrag worden gestimuleerd en zwerfafval worden voorkomen. Zo is het mogelijk om ook in de buitenruimte afval gescheiden in te zamelen.

Assetmanagement

Om de kapitaalgoederen in de buitenruimte optimaal en professioneel te kunnen beheren en onderhouden, maken steeds meer gemeenten gebruik van de principes van Assetmanagement. Wanneer gemeentes grip hebben op de prestaties, risico's en kosten gedurende de gehele levenscyclus van het areaal, kunnen zij de openbare ruimte en infrastructuur beter benutten en in stand houden. Ook Alphen aan den Rijn staat open voor het toepassen van nieuwe inzichten op het gebied van beheer en onderhoud volgens de principes van assetmanagement. Zo gaat de gemeente meer inzetten op het sturen op risico's bij de uitvoering van maatregelen. Deze ontwikkeling zorgt de komende jaren voor meer sturing op effecten ten opzichte van benodigde inspanningen.

3 Scope & huidige situatie

3.1 Gebied & arealen

Arealen

De gemeente Alphen aan den Rijn is verantwoordelijk voor het beheer van de openbare ruimte. Terreinen die eigendom zijn van particulieren en andere overheden vallen niet onder het beheerareaal van de gemeente.

Beheercategorie	Areaal	Eenheid
Verharding totaal	6.138.000	m ²
- Asfaltverharding incl. beton	2.252.000	m ²
- Elementenverharding	3.839.000	m ²
- Halfverharding	47.000	m ²
Oppervlaktewater	19.000	m ²
Afvalbakken	1.920	st
Meldingen m.b.t. reiniging	4.631	st

Naast de bovenstaande beheerobjecten wordt na afloop van drie weekmarkten en drie evenementen gereinigd. Op de productbladen zijn de arealen nader uitgewerkt.

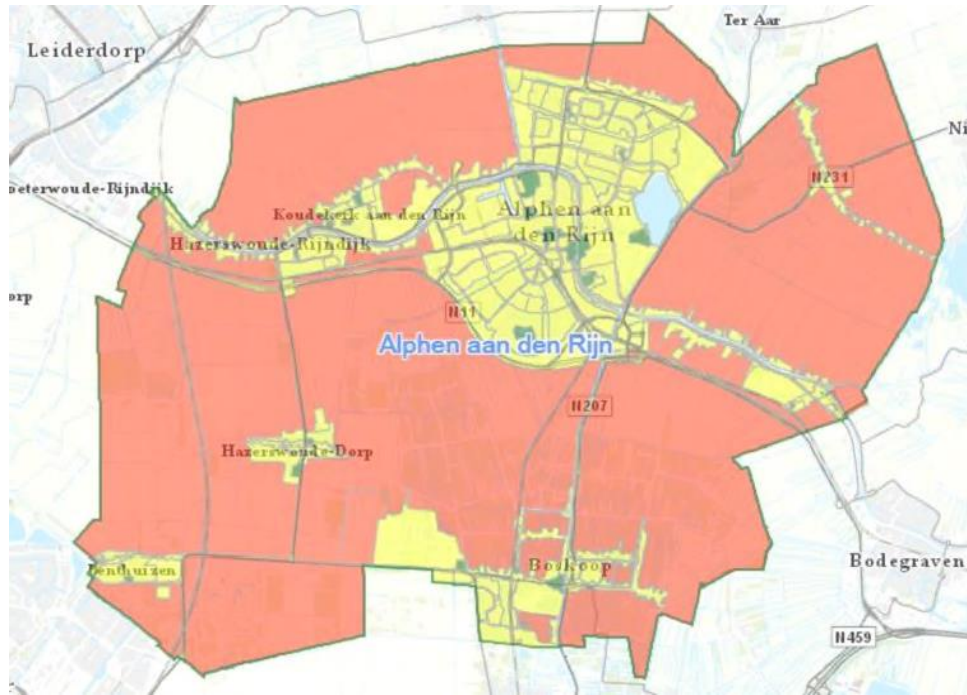
Gebied

Voor het beheer van de openbare ruimte wordt binnen gemeente Alphen aan den Rijn de landelijke kwaliteitscatalogus beheer openbare ruimte van de CROW toegepast. Hierin wordt de beeldkwaliteit voor het onderhoud uitgedrukt in een 5-schaal, variërend van A+ (hoogste kwaliteit) via A, B en C naar D (laagste).

Meubilair	afvalbak-vullingsgraad			
	A+	A	B	C
				
Afvalbak is leeg.	Afvalbak is voor minder dan de helft vol.	Afvalbak is niet vol.	Afvalbak is nagenoeg vol.	Afvalbak is vol.
vullingsgraad 0% per afvalbak	vullingsgraad ≤ 40% per afvalbak	vullingsgraad ≤ 80% per afvalbak	vullingsgraad ≤ 100% per afvalbak	vullingsgraad > 100% per afvalbak

Binnen de gemeente zijn voor reiniging de volgende kwaliteitsniveaus het uitgangspunt:

- A-kwaliteit in het centrumgebied en de parken (groen in onderstaande kaart)
- B-kwaliteit in het woongebied (geel)
- C-kwaliteit in het buitengebied (rood)

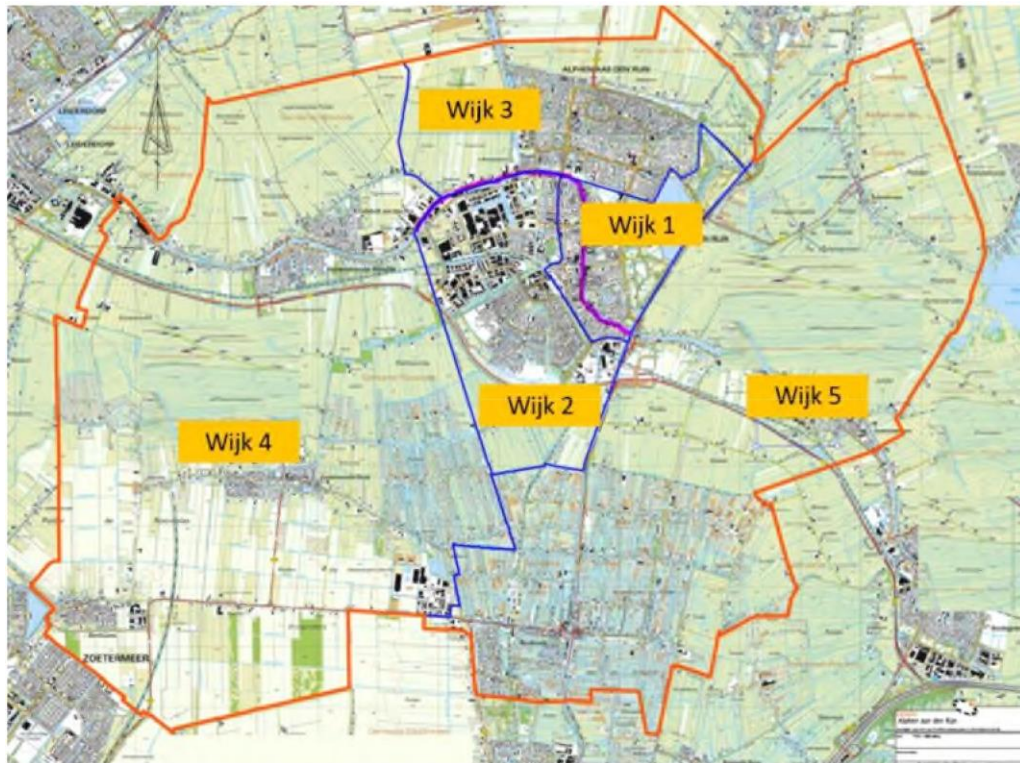
Wijkgericht werken

Om invulling te geven aan wijkgericht werken, wordt bij de uitvoering van beheer en onderhoud onderscheid gemaakt naar de volgende gebieden:

1. Alphen Centrum en Park Zegersloot
2. Alphen West
3. Alphen Noord
4. Benthuizen, Hazerswoude, Koudekerk (Rijnwoude)
5. Boskoop, Aarlanderveen, Zwammerdam

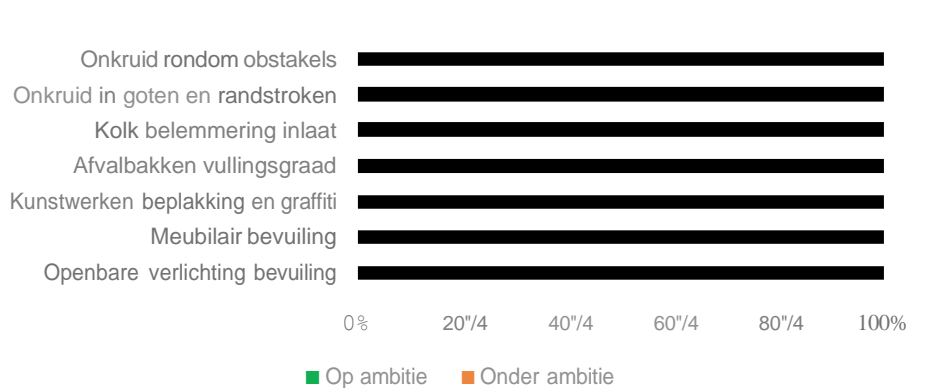
In iedere wijk is een wijkteam aanwezig die de beheertaken in de wijk zoveel als mogelijk integraal uitvoert. Het doel daarbij is de betrokkenheid bij en verantwoordelijkheid over een gebied te vergroten bij medewerkers. Ook willen we de kennis over een gebied bundelen en herkenbaarheid creëren, zowel binnen als buiten. Een gebiedsteam kan op basis van gebiedskennis bepalen waar de inzet het hardst nodig is en zo maatwerk leveren.

De gemeente wil zo ook meer herkenbaar zijn voor een wijk/dorp en binnen deze herkenbaarheid het gesprek aan gaan over de beleving van de openbare ruimte. We zijn makkelijk aanspreekbaar en communiceren op een laagdrempelige manier met bewoners over het onderhoud van de openbare ruimte.

3.2 Kwaliteit/staat van de reiniging

Vanaf 2017 heeft er ieder kwartaal een beleidsschouw plaatsgevonden in de gemeente Alphen aan den Rijn. Het doel van een beleidsschouw is een objectief beeld te krijgen van de visuele kwaliteit van de openbare ruimte. Voor de onderwerpen gerelateerd aan reiniging/schoon ontstaat over 2019 het volgende beeld:

Onkruid op verharding komt als aandachtspunt uit de beleidsschouw naar voren: circa 12-13% van het areaal scoort onder het ambitieniveau. Verder dient te worden opgemerkt dat in de beleidsschouw niet alle producten die tot dit reinigingsplan behoren worden meegenomen en dat deze metingen slechts vier keer per jaar zijn (reiniging kenmerkt zich door het sterk kort cyclische karakter).

Hierdoor is er geen volledig en betrouwbaar inzicht in de onderhoudskwaliteit van de schoonactiviteiten door het hele jaar heen. De gemeente Alphen aan den Rijn wil de komende periode meer inzicht krijgen in en grip krijgen op de kwaliteit van de buitenruimte. Met ingang van 1 januari 2020 vindt maandelijks een integrale schouw op de onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte plaats, waarbij onder andere het onderwerp schoon wordt gemonitord.

3.3 Beschikbare FTE's, middelen en budgetten

Eigen buitendienst

Het overgrote deel van de reinigingstaken wordt door de eigen buitendienst uitgevoerd.

Samengevat bestaat de eigen buitendienst voor reiniging uit:

- 4 veegmachinisten
- 7 medewerkers zwerfafval, afvalbakken en diversen
- 1 medewerker klussenbus
- 1 toezichthouder (voorbereiding, administratie en toezicht)

Totaal is op jaarbasis 13,6 FTE beschikbaar, waarvan 12,6 FTE voor de uitvoering van werkzaamheden.

Beschikbare middelen

De eigen buitendienst is werkzaam vanuit de gemeentewerf beschikt over de benodigde tractie zoals veegwagens en bedrijfswagens en benodigde gereedschappen zoals bladblazers, bezems en prikkers. Op de productbladen is de tractie nader uiteengezet.

Beschikbare budgetten

Een deel van de reinigingstaken wordt uitbesteed en op de markt gezet. Hiervoor is budget beschikbaar. Daarnaast is er budget voor de vervanging van prullenbakken.

- Onkruid bestrijding op verharding € 825.000*
- Stortkosten veegvuil € 45.000
- Vervangen prullenbakken/divers € 90.000

**Totaalbedrag bestek inclusief onderhoud graskanten*

Totaal is op jaarbasis € 960.000 beschikbaar.

4 Productbladen reiniging

4.1 Aanpak met productbladen

Per product dat onder reiniging valt is een productblad opgesteld. In deze productbladen wordt ingegaan op de specifieke aanpak van de reinigingstaak. Ieder productblad is volgens hetzelfde format opgezet en gaat in op de omschrijving, gevraagde prestatie & kwaliteit, basisgegevens (d.d. april 2020), uitvoeringsspecificatie, benodigde & beschikbare middelen, contracten & overeenkomsten, relatie met andere activiteiten, planning, rapportage & toezicht en ontwikkelingen en wensen.

Zie bijlage 1 voor de productbladen.

Productbladen Reiniging
Aanpak, kader en uitgangspunten
projectnummer 459812.100
19 december 2019

Format Productblad >Titel<

Omschrijving

Omschrijving van de werkzaamheden op hoofdlijn voor activiteit

Gevraagde prestatie en kwaliteit

KPI's: Wat willen we geleverd krijgen? Wat is de te leveren prestatie?

- Prestaties en kwaliteitsdoelen; frequenties, beeldniveau
- Serviceniveau
- Eventuele deelopdrachten
- Resultaat/effect wat we bereiken

Basisgegevens (indicatief)

- Aard en omvang
- Wat is het en hoeveel?
 - Arealen
 - Stuks
 - M2
 - Aantal ronden
- Wat ligt er en waar?

(zoals beheer- en beleidsplan, handboek, bestek)

- Bv. % social return
- Bijzonderheden

Middelen

- Kosten:
 - Werkvoorbereiding
 - Onderhoud
 - Toezicht/aansturing
- Materieel en materialen
- Prijsindicatie

Uitvoeringsspecificatie

Type onderhoud

- dagelijks/klein onderhoud
- groot onderhoud
- calamiteiten/meldingen
- inspecties

- Richtlijnen en kwaliteitsnormen
- Randvoorwaarden, achterliggende documenten

4.2 Overzicht benodigde middelen

Op basis van de productbladen (bijlage 1) ontstaat het volgende totaalbeeld van de benodigde middelen voor de uitvoering van de reinigingstaken:

Nr.	Product	Benodigde FTE's per jaar	Benodigd budget per jaar
1	Machinaal straatvegen	4,4	€ 25.000
2	Zwerfafval op verharding	4,0	
3	Drijfvuil	0,3	
4	Onkruid op verharding	0,2	€ 825.000
5	Afvalbakken	4,8	€ 105.000
6	Stort en bijplaatsing	0,7	
7	Markten en Evenementen	0,1	
8	Graffiti	0,2	€ 5.000
9	Administratief afhandelen meldingen	0,5	
	Coördinatie buitendienst	1,0	
	Stort veegvuil		€ 45.000
	Totaal	16,2	€ 1.005.000

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen met de verdeling van inzet naar wijken. Hierbij zijn de kwaliteitsniveaus (ABC-niveaus) op basis van gebiedsgericht werken, huidige arealen en 1.400 productieve uren per jaar per FTE als uitgangspunt gehanteerd.

4.3 Confrontatie benodigde en beschikbare middelen

Op basis van de productbladen ontstaat het volgende totaalbeeld van de benodigde en beschikbare middelen voor de uitvoering van de reinigingstaken:

- Eigen buitendienst: het overgrote deel van de reinigingstaken wordt door de eigen buitendienst uitgevoerd. In totaal is voor deze taken 16,2 FTE medewerker buitendienst benodigd. In totaal is er 13,6 FTE medewerker beschikbaar, wat resulteert in een tekort van 2,6 FTE om de reinigingstaken conform het ambitieniveau/de gewenste prestatie uit te voeren.
- Uitbestede werkzaamheden: Een deel van de reinigingstaken wordt uitbesteed en op de markt (inhuur aannemers en inkoop materialen) gezet. Het betreft het machinaal straatvegen op hoofdwegen, onkruidbestrijding op verharding, verwijderen grote graffiti, stortkosten veegvuil en aanschaf van afvalbakken. In totaal is hiervoor € 1.005.000 benodigd. In totaal is € 960.000 beschikbaar, wat resulteert in een tekort van € 45.000 per jaar. Verder wordt dit jaar de onkruidbestrijding op verharding opnieuw aanbesteed. Op basis van deze aanbesteding wordt het betreffende budget aangepast.

Nr.	Product	Benodigde FTE's per jaar	Beschikbare FTE's per jaar	Benodigd budget per jaar	Beschikbaar budget per jaar
1	Machinaal straatvegen	4,4	4,6	€ 25.000	
2	Zwerfafval op verharding	4,0	2,9		
3	Drijfvuil	0,3	0,3		
4	Onkruid op verharding	0,2	0,2	€ 825.000	€ 825.000
5	Afvalbakken	4,8	3,5	€ 105.000	€ 90.000
6	Stort en bijplaatsing	0,7	0,5		
7	Markten en Evenementen	0,1	0,1		
8	Graffiti	0,2	0,2	€ 5.000	
9	Administratief afhandelen meldingen	0,5	0,3		
	Coördinatie buitendienst	1,0	1,0		
	Stort veegvuil			€ 45.000	€ 45.000
	Totaal	16,2	13,6	€ 1.005.000	€ 960.000

5 Advies & verbeterpunten

Op basis van de inventarisatie van de huidige taken en verantwoordelijkheden op gebied van reiniging is in dit hoofdstuk het advies opgenomen voor optimalisatie en verbeterpunten. Uit de informatie welke gedurende het project is verzameld tijdens interviews, uit documenten en tijdens overleggen, zijn deze verbeterpunten in beeld gebracht. Eerst wordt ingegaan op te realiseren quick-wins en vervolgens op het algehele beheerproces en de uitvoering van beheer en inrichting.

Quick-wins:

Om de reiniging verder te professionaliseren zijn de volgende quick-wins te realiseren:

- Dit reinigingsplan vertalen naar een *capaciteitsplanning* voor de uitvoering van de werkzaamheden. Besteed hierbij aandacht aan vertaling naar gebieden/gebiedsgericht werken, verdeling van taken, werkpieken & dalen en reguliere & ad hoc werkzaamheden.
- *Toezicht* op uitvoering van externe aannemers intensiveren en resultaten gebruiken om contractuele afspraken te toetsen.
- Starten met *structurele uitvoeringsmetingen* voor reiniging waarmee info over vervuiling en ontwikkeling wordt verzameld voor verbeteringen in 2021.
- *Werkoverleg* tussen Beheer en Uitvoering & service opzetten, dan wel intensiveren, waarin de beschikbare capaciteit en tractie wordt gepland en ingezet op basis van de verzamelde meetgegevens, weersomstandigheden, ontvangen meldingen en prioriteiten.

Procesmatig: Beheerproces optimaliseren voor betere borging kwaliteit en effecten

Het beheer en onderhoud vindt planmatig en procesmatig plaats, conform het 'procesmodel beheer', gebaseerd op de PDCA-cyclus (zie figuur volgende pagina). Dit omvat de belangrijkste taken en verantwoordelijkheden voor instandhouding van de fysieke assets in de leefomgeving.

- Beleid maken:
 - Opstellen visiedocument waarin toekomstige aanpak van reiniging/schoon wordt uitgewerkt. Hierin o.a. aandacht besteden aan de thema's wijkgericht werken, beeldkwaliteit versus beleving en onderscheid maken tussen reinigingsactiviteiten die gekoppeld zijn aan menselijk handelen (zwerfafval, bijplaatsing etc.) en natuurlijke processen (onkruid, bladval e.d.)
 - Aansturing verstevigen door aanstellen coördinator/adviseur schoon (part-time of full-time) naast de coördinator/toezichthouder buitendienst. De coördinator/toezichthouder buitendienst richt zich met name op de organisatie en aansturing van de uitvoering en de coördinator/adviseur schoon richt zich op het beleid en de verbinding met de wijken/dorpen. Hiermee is de organisatie robuuster en beter toegerust om situatie te beheren en beheersen.
 - Op basis van de uitgangspunten voor beheer en onderhoud die in productbladen zijn vastgelegd de vertaling maken naar budgetten en middelen voor fte's. Hier de keuzes maken in:
 - Alles zelf doen versus werkzaamheden uitbesteden (gericht en evenwichtig takenpakket met logische combinaties, bijvoorbeeld vegen en onkruid)

- Indien extra budgetten of middelen niet beschikbaar zijn ambities bij te stellen of het te beheren areaal te verminderen
- **Programmeren en voorbereiden:** het vertalen van de reinigingsstaken en bijbehorende FTE's (uit het op te stellen beleid) naar een passende organisatie en planning die evenwichtig is verdeeld over het jaar. Hierin aandacht hebben voor aansturing en coördinatie en integraal werken meenemen.
- **Realiseren & onderhouden:** aandacht voor gebiedsgericht en kwaliteitsgericht werken, het werken conform de gevraagde (beeld)kwaliteit.
- **Monitoren & analyseren:** structureel verzamelen van gegevens over de kwaliteit:
 - o Borgen van toezicht en regelmatig meten van (beeld)kwaliteit.
 - o Verzamelen meldingen en vertalen naar overzichten
 - o Beleving in beeld brengen
 - o Opstellen review/dashboard waarin maandelijks de verzamelde gegevens worden verwerkt en die dienen als onderbouwing om keuzes voor aankomende periode te maken. Hierbij de resultaten toetsen aan de gevraagde prestatie en kwaliteit per product(blad), waaronder als aandachtspunt het product onkruid op verharding.
 - o Maandelijks overleg tussen beheer en uitvoering & service om de resultaten te bespreken en werkafspraken te maken.
- **Evalueren & verbeteren:**
 - o Als beheerder samen met toezichthouder per kwartaal gevraagde en gerealiseerde prestatie, kwaliteit en inzet reviewen.
 - o Conclusies delen met betrokken medewerkers en hier verbeterplan voor opstellen.

Schema beheerproces

Uitvoering beheer en inrichting

Naast de verbeterpunten voor de PDCA-cyclus, is specifiek voor de uitvoering van beheer en inrichting het volgende advies voor optimalisatie en verbeterpunten:

- Wijkgericht werken en integrale inzetbaarheid bij medewerkers eigen buitendienst introduceren voor efficiëntere aanpak reiniging en betere connectie met de wijk.
- Preventieve maatregelen nemen om ongewenst gedrag te beïnvloeden met betrekking tot vervuiling te veranderen, zoals:
 - Aanpak hotspots stort en bijplaatsing in de verschillende wijken;
 - Het zichtbaar maken van reinigingsactiviteiten;
 - Inzetten op gezamenlijke verantwoordelijkheid. Waar mogelijk betrekken omgeving in acties zwerfafval, dump, etc. en stimuleren participatie en zelfbeheer.
- Beheerluw maken van de openbare ruimte waardoor op lange termijn efficiënter beheert kan worden, zoals:
 - Juiste afvalbak op de juiste plek;
 - Beheertoets inrichting openbare ruimte evalueren en aanscherpen op aspecten voor reiniging.
 - Innovaties toepassen waarmee nieuwe concepten kunnen worden getest of uitgetest zoals andere afvalvoorzieningen, nieuwe reinigingsvoertuigen of andere materiaalkeuzes in de openbare ruimte.
 - Preventieve maatregelen treffen voor vervuiling die optreedt door gebruikers van de openbare ruimte: gedragsbeïnvloeding, participatie en aanpassingen aan de buitenruimte om reinigingsinzet voor gemeente te verminderen.
- ‘Factor C’ (Communicatie) inzetten om activiteiten reiniging en overige werkzaamheden uitvoering & service beter te positioneren en bijvoorbeeld bij onkruidwerkzaamheden mensen te informeren over verzetten auto’s en andere acties waardoor reiniging efficiënter wordt.
- Arealen en locaties toetsen en actueel maken/houden in beheersysteem voor toekomstige contracten en aanbestedingen waarmee betrouwbare informatie centraal beschikbaar is en fouten worden voorkomen (zie bv. <https://nos.nl/artikel/2333769-maaier-kortwiek-per-ongeluk-natuurproject-in-amsterdams-park.html>)
- Pilotwijk/gebied aanwijzen waar de verbeterpunten voor reiniging in 2021 worden uitgetest en worden vergeleken met overige gebieden in Alphen aan den Rijn.
- Proef starten met beelddetectie waarmee bv. onkruidgroei en afval/bijplaatsingen snel gedetecteerd kunnen worden als alternatieve manier van toezicht/monitoring.

Bijlagen

Bijlage 1: Productbladen reinigingsplan

De productbladen zijn separaat bijgevoegd in *201027-459812-Productbladen reinigingsplan Alphen ad Rijn-rev 1.0*

Bijlage 2: Benodigde inzet per wijk

Nr.	Product	Alphen Centrum en Park Zegersloot	Alphen Noord	Alphen West	Benthuizen, Hazerswoude, Koudekerk (Rijnwoude)	Boskoop, Aarlander- veen, Zwam- merdam	Gehele gemeente	Totaal per jaar
1	Machinaal straatvegen	1,7	0,6	0,6	0,8	0,7		4,4
2	Zwerfafval op verharding	0,9	0,9	0,8	0,7	0,7		4,0
3	Drijfvuil						0,3	0,3
4	Onkruid op verharding						0,2	0,2
5	Afvalbakken	1,4	1,2	0,9	0,6	0,7		4,8
6	Stort en bijplaatsing						0,7	0,7
7	Markten en Evenementen						0,1	0,1
8	Graffiti						0,2	0,2
9	Administratief afhandelen meldingen						0,5	0,5
	Coördinatie buitendienst						1,0	1,0
	Totaal	3,9	2,6	2,3	2,1	2,1	3,1	16,2

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 0162-487000
E. mark.vandenkieboom@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2020

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.